

POLITIET

Nyhetsbrev fra næringslivskontakten **Nordland politidistrikt**

I denne utgaven:

- ✓ Trusler mot næringslivet i 2023.

TRUSLER MOT NÆRINGSLIVET I 2023

Innledning

Krigen i Ukraina har preget situasjonsbildet det siste året, se nyhetsbrev nr. 1 fra næringslivskontakten i Nordland politidistrikt for inneværende år. Overordnet er imidlertid kriminalitetsbildet i Norge foreløpig lite påvirket av krigen i Ukraina. Krigen har imidlertid ytterligere forsterket og komplisert trusselbildet i det digitale rom, og har også ført til at andre kriminelle aktører har fått større handlingsrom og nye muligheter innen en rekke kriminalitetstyper.

Videre er en profesjonalisering av kriminaliteten og tilknytning til utlandet — med komplekse strukturer og samarbeid på tvers av landegrenser — likhetstrekk som går igjen i flere av kriminalitetstruslene i Politiets trusselvurdering 2023. Dette synliggjør at kriminalitetsbildet i Norge påvirkes av faktorer og kriminalitet også utenfor landets grenser.

Digitale bedrageri

Norge er et gjennomdigitalisert samfunn. Samtidig har deler av næringslivet forholdsvis liten kunnskap om den digitale trusselen, og sikkerhetstenkningen er fortsatt forholdsvis umoden. Dette gir de cyberkriminelle større handlingsrom. De tar kjapt i bruk ny teknologi og er raske til å utnytte virksomhetenes digitale sårbarheter.

Digitale bedrageri i ulike former er utbredt og økende. De digitale bedrageriene er gjerne knyttet til BankID, sosial manipulasjon og investeringsbedrageri. Politiet er av den oppfatning at det er sannsynlig at svindel og ulike typer bedragerier støttet av datasystemer vil øke i tiden som kommer, særlig på grunn av økt kommersialisering av cyberkriminalitet.

Løsepengevirus mot privat og offentlig sektor

Løsepengevirus rettet mot bedrifter og virksomheter anses som den største kriminalitetstrusselen mot IKT-sikkerhet og digital infrastruktur. Dette begrunnes med mange hendelser, stort skadepotensial og mulighet for høy profitt for gjerningspersonene, samt liten fare for identifisering og straffeforfølgelse. Det er sannsynlig at virksomheter med samfunnskritiske funksjoner vil rammes av løsepengevirus, og at kriminalitet mot datasystemer motivert av Russlands krig mot Ukraina vil fortsette.

Datatyveri fra private og offentlige virksomheter

Datainnbrudd uten påfølgende bruk av løsepengevirus utgjør også en alvorlig trussel mot norske virksomheter, særlig ved tyveri av data. Aktører kan i tillegg manipulere eller sabotere data. Det er sannsynlig at bedrifter med roller i kritiske samfunnsfunksjoner, og virksomheter med betydelige kompetanse- og bransjefordeler, i økende grad vil bli utsatt for slik kriminalitet.

Kryptovaluta benyttes til å begå investeringsbedrageri og hvitvaske utbytte fra kriminalitet.

Kryptovaluta benyttes av kriminelle til å overføre store beløp på tvers av landegrenser. Videre kan kryptovaluta fremstå som en attraktiv investering for mange. Falske handelsplattformer fremstår som seriøse, bedragerne er ofte svært profesjonelle og bedrageriene genererer høy profitt. Det er

sannsynlig at omfanget av investeringsbedrageri med kryptovaluta vil øke og at kryptovaluta i økende grad vil bli brukt til hvitvasking.

Kriminelle spesialister selger tjenester til kriminelle aktører

Markedet for kjøp og salg av kriminelle tjenester, såkalt kriminalitet som en tjeneste, har fått økt utbredelse blant kriminelle nettverk. Et ekspanderende marked innen kjøp og salg av kriminelle tjenester er kapabilitetsfremmende, og det er meget sannsynlig at det øker handlingsrommet til etablerte kriminelle nettverk. Det er sannsynlig at utviklingen vil føre til at den organiserte kriminaliteten blir mer uoversiktlig og får et mer profesjonelt preg.

Kriminelle aktører styrer sin virksomhet fra utlandet

Flere bakmenn og sentrale aktører innen organisert kriminalitet styrer sin kriminelle virksomhet fra utlandet. Utviklingen er en del av en større internasjonal trend.

Foto politiet

Arbeidslivskriminalitet i varetransportbransjen

Omfanget av lovbrudd innen varetransportbransjen fremstår å være økende. Kriminalitet i varetransportbransjen truer konkurransegrunnlaget i næringen, og påfører virksomheter og næringslivet økonomiske tap. Handlingsrommet for kriminelle aktører i bransjen har vært stort, som følge av at bransjen stiller få krav til

kompetanse, har lave etableringskostnader og at næringen i liten grad har vært regulert. Det er sannsynlig at kriminalitet i varetransportbransjen vil fortsette ved at aktørene begår skattesvik, hvitvasking, sosial dumping, svart avlønning og andre arbeidsmiljølovbrudd.

NÆRINGSLIVSKONTAKTEN I NORDLAND

Næringslivskontakten i Nordland skal arbeide med å forebygge og redusere arbeidsmarkeds-kriminalitet og kriminalitet rettet mot næringslivet.

Næringslivskontakten er politidistriktets hovedkontakt med næringslivet utenom straffesakssporet, og skal gi råd og videreformidle henvendelser til rett instans. Funksjonen skal sørge for et godt lokalt samarbeid mellom politiet, næringslivet, sikkerhetsmyndigheter og andre aktører i det sivile samfunn. Dette vil bidra til både proaktive og treffsikre tiltak i næringslivet og hos andre private aktører, og til en helhetlig og kunnskapsbasert kriminalitetsbekjempelse i politiet.

Håvard Fjærli er Næringslivskontakten i Nordland politidistrikt. Han kan kontaktes på:
Tlf. 918 83 382
E-mail: havard.fjarli@politiet.no

Kilder:

Cyberkriminalitet 2023, Kripos. Politiets årlige temarapport om kriminalitet mot datasystemer og kriminalitet støttet av datasystemer.
Politiets trusselvurdering 2023.
Politiets sikkerhetstjenestes nasjonale trusselvurdering 2023.